

Nr 820

Av herr Nyberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 124, med förslag till förordning om registrering och mönstring av sjömän (mönstringsförordning) m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 124, som innehåller förslag till ny författning rörande registrering och mönstring av sjömän, föreslås bl. a. att 11 av de nuvarande sjömanshusen dras in. Därest propositionen bifalles kommer sålunda antalet sjömanshus att minskas från nuvarande 30 till 19. För Blekinges vidkommande innebär förslaget, att sjömanshuset i Karlshamn bibehålles, medan däremot sjömanshusen i Karlskrona och Sölvesborg kommer att upphöra.

Enligt vår mening kan starka invändningar resas mot denna omfattande reducering av sjömanshusen. Det torde visserligen ligga en fördel i att sjömansförmedlingarna sammanslås med de sjömanshus som blir kvar. Vidare synes det vara välbetänkt att mönstringsverksamheten i fortsättningen handhas av särskilda mönstringsförrättare på vissa av de orter, där nuvarande sjömanshus dras in. Men trots detta finns det anledning befara, att slutresultatet blir en försämrad service för sjöfarten. Det är icke heller säkert att man kan uppnå de besparingar – enligt propositionen beräknade till 260 000 kronor per år – som omorganisationen skulle medföra. Sålunda synes personalbehovet vara för lågt tilltaget, och organisationskostnaderna torde bli större än man räknat med. Emellertid skall vi i detta sammanhang icke närmare beröra dessa frågor utan i stället fästa uppmärksamheten på vissa omständigheter beträffande sjömanshusen i Karlskrona och Sölvesborg.

Direktionen för sjömanshuset i Karlskrona har i sitt remissyttrande 1957 – till vilket man senare hänvisat – anfört vissa skäl, som talar för att detta sjömanshus bibehålles. Sålunda påpekar direktionen, att hamnmyndigheterna i staden räknat med en ökad fartygstrafik genom den nya oljehamnens tillkomst. Vidare erinras om att Karlskrona har den näst Göteborg största fiskehamnen i Sverige. Det stora antal fiskebåtar, som anlöper hamnen, ger ävenledes sjömanshuset sysselsättning i viss mån. Fiskarbefolkningen är sedan gammalt känd för att bemanna handelsfartygen med förstklassigt sjöfolk, och ett stort antal sjömän kommer från den i trakterna runt Karlskrona bosatta fiskarbefolkningen och är inskrivna vid dess sjömanshus. Ett skäl som i hög grad talar för att sjömanshuset i Karlskrona bör bibehållas är vidare samarbetet med de marina myndigheterna. Den i Karls-

krona befintliga högmodernerna sjömansskolan utbildar också personal som kommer den civila sjöfarten till godo. Slutligen anför direktionen att man vid marinverkstäderna i Karlskrona dockar och reparerar ett flertal handelsfartyg, en verksamhet som vid en eventuell minskning av örlogsvarvets militära arbetsuppgifter bör kunna få ökad omfattning.

Dessa av direktionen gjorda påpekanden synes ha vunnit i styrka sedan remissyttrandet avgavs. Sålunda har oljehamnens tillkomst medfört en avsevärd ökning av fartygstrafiken. En ytterligare förbättring kan beräknas komma till stånd, sedan en ny inseglingssäkring till handelshamnen anordnats. Principbeslut i denna fråga har nyligen fattats av Karlskrona stadsfullmäktige. En ökning av mönstringsförrättningarna har under tiden 1 januari–30 april innevarande år uppstått i jämförelse med samma tid föregående år. Beträffande verksamheten vid marinverkstäderna kan erinras om att örlogsvarvets organisation är en fråga, som ännu icke lösts. Enligt en nyligen publicerad PM från försvarsdepartementet skall varvet i fortsättningen drivas som ett statligt bolag och en avsevärd upprustning ske vid marinverkstäderna. En utökning av de civila arbetsuppgifterna kan därvid beräknas komma till stånd. Utöver vad direktionen påpekat kan också erinras om att frågan angående den slutgiltiga lokaliseringen av sjöfartsstyrelsen ännu icke avgjorts. Karlskrona har som bekant nämnts bland de städer som skulle kunna komma i fråga som förläggningssort. Därest sjöfartsstyrelsen förlades till Karlskrona – vilket naturligtvis stadens myndigheter hoppas på – skulle givetvis verksamheten vid sjömanshuset också starkt utvidgas.

Här anförda omständigheter synes motivera, att man icke nu fattar beslut om att nedlägga sjömanshuset i Karlskrona. I stället bör sjömanshuset bibehållas t. v. i avvaktan bl. a. på att frågan beträffande örlogsvarvets organisation blir slutgiltigt avgjord. Även den starka utbyggnaden av hamnen talar för att sjömanshuset icke nu bör läggas ned.

Beträffande Sölvesborg har länsstyrelsen i sitt remissyttrande framhållit flera skäl, som talar för att sjömanshuset därstädes bör bibehållas. Bl. a. erinrar länsstyrelsen om den redan nu relativt stora varvsrörelsen i staden och om utbyggnaden av hamnen vid tillkomsten av Hylte bruks massafabrik vid Skråbeån. Det kan också anföras, att sjömanshuset i Sölvesborg statistiskt sett hävdats sig väl, vilket också framgår av den långtidsstatistik, som låg till grund för 1946 års betänkande om sjömanshusen. Den statistik som 1959 års utredning hänvisat till – antalet mönstringar uppgavs då till 588 – är missvisande, beroende på att Sölvesborgs varv vid denna tid hade omfattande reparations- och moderniseringsarbeten vid sina anläggningar. Rörelsen var då delvis nedlagd, vilket givetvis inverkade på mönstringsfrekvensen. Det kan vidare erinras om att man väntar en ökning av importen över Sölvesborg av de starkt expanderande Olofströmsverken. Ytterligare en om-

ständighet, som talar för att sjömanshuset bör bibehållas är tillkomsten av den planerade sulfittfabriken i Nymölla. Kostnadsfrågan blir icke heller så framträdande i Sölvesborg, enär sjömanshuset äger egen fastighet, väl ägnad att möta varje behov av lokaler.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställles,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 124 måtte besluta

att sjömanshuset i Sölvesborg skall bibehållas,

att sjömanshuset i Karlskrona bibehålles i avvaktan på beslut rörande omorganisationen av örlogsvarvet.

Stockholm den 3 maj 1960

Olaus Nyberg

Hans Wachtmeister

Eric Karlsson

Arvid Nilsson
i Lönsboda